

LÄNSSTYRELSEN
SKARABORG

1 (7)

BESLUT

1996-02-16

231-11949-94

Till (enligt sändlista)

Naturvårdsområdet HökensåsBeskrivning av naturvårdsområdet**Beslutsdatum:****Namn:** Hökensås**Kommuner:** Tidaholm och Habo**Socknar:** Daretorp och Härja i Tidaholms kommun och Brandstorp och Gustav Adolf i Habo**Fastigheter och markägare:** Markägare inom naturvårdsområdet är Hökensås häradsallmäning till följande fastigheter i Habo kommun Hökensås 1:1 och 2:1, Kämpensskärr 1:2-1:4, Englandsmosse 1:1, Svedbrotorp 1:3 och Alvasjön 1:2 och i Tidaholms kommun fastigheterna Hökensås 1:1, 2:1, 3:1-3:3, Havsjöberg 1:1, Håkängen 1:3, Vitgölsmeden 1:1, Korsåsmossen 1:1, Tjäremossen 1:1 och Råsbäckskärret 1:1.**Läge:** Mellan Habo och Tidaholm, koordinater 644100-139900**Kartor:** Topografisk karta: 7DNO, 7ENV

Ekonomisk karta: 7368, 7369, 7460, 7378, 7379, 7470, 7389, 7480, 7399 och 7490 (1:10 000)

Ekonomisk karta: 7D68, 7D87 och 7E80 (1:20 000)

Gränser: Framgår av markering på beslutskarta bilaga 1**Areal:** Ca 5 500 hektar, varav 5 240 hektar land**Naturvårdsförvaltare:** Länsstyrelsen**Naturförhållanden:** En av landets mest vidsträckta isälvsavlagringar ligger på Hökensås. Sand- och grusavlagringarna ligger på en urbergsplatå i ett 25 km långt och ca 6-8 km brett stråk. De består omväxlande av rundakullar, plana fält och djupa gropar. Det förekommer även mer utvecklade former som åsnät, parallellåsar och kamesbildningar.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro
542 85 mariestad	hamngatan 1	0501-650 00	0501-652 01	351 86-6

BESLUT

1996-02-16

231-11949-94

Landskapet präglas av barrskogar, främst av tall, och skogarna är mycket uppskattade som bär- och svampmarker. I området finns ett stort antal sjöar och tjärnar med ett omfattande fritidsfiske. Några av sjöarna är även bra badsjöar.

Gles tallskog med en markvegetation av ris och lavar dominerar i vegetationen. Vissa partier, främst i söder, utgörs av skarp lavtallskog och där är marken täckt av lavar. Några myrar finns, vanligen med öppna mosseytor, tallmossar eller fattigkärr.

Antalet arter av växter och djur är lågt. Bland växterna kan nämnas cypresslummer och mosippan. Storlom och flodpärlmussla är förhållandevis ovanliga djur, men förekommer inom området.

Ärendets handläggning: Naturreservatet Hökensås bildades 24 april 1969. I naturvårdsförordningen har det senare ställts krav på skötselplan och naturvårdslagen har ändrats och det har införts en möjlighet att bilda naturvårdsområde. Länsstyrelsen påbörjade arbetet med en skötselplan och ombildande av naturreservatet till naturvårdsområde under 1989.

En inventering av skyddsvärda delar av Hökensås Häradssallmanning har utförts under år 1990 av Gösta Börjesson, Habo. Gunnar Jakobsson har redovisat storlommens häckningsresultat på Hökensås för perioderna 1975-84 samt 1989-90. Länsstyrelsen har i meddelande 18/1978 redovisat en inventering av Hökensås Naturreservat som utförts av Lillemor Bylund.

Länsstyrelsens synpunkter om naturvårdshänsyn i skogsbruket har lämnats till skogsvårdsstyrelsen inför beslutet den 13 september 1990 gällande fastställelse av skogshushållningsplan för Hökensås Häradssallmanning. Naturvårdsverket har i skrivelse till Länsstyrelsen den 2 maj 1991 förordat att Hökensås naturreservat skyddas som naturvårdsområde. Möten om bestämmelser och skötselplan har hållits den 10 mars 1992, den 12 maj 1992 och den 19 januari 1995. Förslag till beslut utsändes på remiss den 29 december 1994.

Till Länsstyrelsen har inkommit synpunkter i 13 olika remissvar. Beslutsförslaget har så långt möjligt ändrats för att tillgodose de inkomna synpunkterna med de begränsningarna att syftet med skyddet inte får riskeras och att beslutet inte går utöver vad skyddsformen tillåter. Skyddsformen naturvårdsområde har dock ifrågasatts. Vid beslut om skydd ska dock inte starkare skyddsform användas än vad som erfordras.

BESLUT

1996-02-16

231-11949-94

Grund för beslut**Naturvärden**

På urbergsplatån Hökensås ligger en av Sveriges största sand- och grusavlagringar med många välutvecklade och instruktiva ytformer. Den glesa tallskogen och det stora antalet sjöar och tjärnar utgör en miljö som är mycket attraktiv för friluftsliv. Det finns flera förekomster av kärllväxterna cypresslumner och mosippan.

Hökensås naturvårdsområde ingår i område av riksintresse för såväl naturvård som friluftsliv. Hökensåsområdet är av riksintresse för fritidsfiske och vidare är Skämningsforsån och Rödån av riksintresse med skyddsvärda arter och stammar av fisk.

Syfte

Syftet är i första hand att bevara en av landets mest vidsträckta isälvsavlagringar med välutvecklade ytformer samt även att bevara området attraktivt och tillgängligt för besökande allmänhet. Ändamålet är vidare att bevara naturmiljön med inslag av ovanliga och sårbara arter, samt en för södra Sverige ovanlig naturtyp, skarp lavtallskog.

Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden och stora betydelse för friluftslivet kan bibehållas utan att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Då syftet med skydd och vård i allt väsentligt inte kräver ett förordnande som naturreservat enligt 7 § naturvårdslagen, erfordras endast ett förordnande som naturvårdsområde enligt 19 § naturvårdslagen.

Beslut

Med stöd av 19 § naturvårdslagen (1964:822 omtryckt 1991:641) förklarar Länsstyrelsen det område som markerats på bifogad karta - bilaga 1 - som naturvårdsområde.

Föreskrifter för naturvårdsområdet

För att trygga syftet med naturvårdsområdet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 10 och 19 §§ naturvårdslagen samt 9, 10 och 22 §§ naturvårdsförordningen (1991:1165 och 1974:484) att följande föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för naturvårdsområdet.

BESLUT

1996-02-16

231-11949-94

A. Föreskrifter enligt 19 § 2 st naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar får följande arbetsföretag inte utföras utan Länsstyrelsens tillstånd:

1. bedriva täkt av lavar och mossor.
2. uppföra helt ny byggnad.
3. gräva, dikesrensa, schakta, spränga, utfylla eller tippa.
4. bedriva husbehovstäkt.
5. ordna upplag.
6. anlägga väg.
7. dra fram mark- eller luftledning.
8. utföra markberedning inom områden enligt bilaga nr 2.
9. utföra gödsling av skogsmark.
10. kalka annat än tidigare kalkade sjöar.

Undantag gäller punkt 5 beträffande jord- och skogsbruk i samband med normal drift. Punkten 3 gäller ej inom vägområde. Punkten 6 gäller ej skotarvägar.

B. Föreskrifter enligt 19 § 2 st naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla vissa åtgärder

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att trygga ändamålet med naturvårdsområdet.

1. Anordningar för utmärkning av området i terrängen.
2. Utplacering av informationstavlor och vägvisning i an slutning därtill.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom området

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. framföra terrängfordon inklusive snöskoter.

BESLUT

1996-02-16

231-11949-94

2. framföra motorfordon - annat än på upplåtna vägar (enligt skyltning).
3. anordna tävling med fordon.
4. uppställa husvagn, husbil eller annat ekipage för övernattnig mellan kl 22.00 och 4.00.
5. tälta och övernatta i vindskydd annat än på anordnade platser vid Vätterleden.
6. fälla träd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller plocka blommor, lummer, mossor och lavar.
7. medföra hund som inte är kopplad.
8. göra upp eld annat än på särskilt iordningsställd och anvisad plats. Förbudet gäller dock ej campingkök, däremot gäller det grillar, grillådor och motsvarande. Observera dock att totalt eldningsförbud kan komma att utfärdas.
9. framföra båt annat än i sjön Bredsjön. Till båt hänföres även kanot, vattencykel, gummibåt och lösa flottor av alla slag. I de delar av Bredsjön som berörs av förordnandet om naturvårdsområde är det förbjudet att framföra båt med högre fart än sju (7) knop.
10. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller därmed jämförlig anordning.

D. Föreskrifter enligt 9 och 22 §§ naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Syftet med vården och naturvårdsförvaltningen av området är att bevara ett geovetenskapligt värdefullt område, bevara en naturmiljö med ovanliga växter och naturtyper samt tillvarata friluftslivets intressen.
2. Länsstyrelsen fastställer till beslutet bifogad skötselplan, bilaga 3. Planen skall ligga till grund för skötseln av naturvårdsområdet.
3. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Skaraborgs län.
4. Naturvårdsförvaltaren skall vid områdets vård samråda med berörda markägare

BESLUT

1996-02-16

231-11949-94

5. Utmärkning av naturvårdsområdet skall ske i enlighet med naturvårdsverkets anvisningar.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen kan Länsstyrelsen i särskilda fall medge undantag från meddelade föreskrifter.

Beslutet är förenligt med naturresurslagen och Habo och Tidaholms kommuners översiktsplaner.

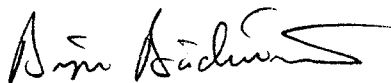
För fågelskyddsområden i Nordvattnet och Stora Öjasjön, vilka ligger inom naturvårdsområdet Hökensås, gäller Länsstyrelsens beslut den 31 mars 1992.

För fasta fornlämningar gäller bestämmelser i lagen om kulturminnen m. m. Skyddet för fasta fornlämningar är ovillkorligt.

När detta beslut vunnit laga kraft upphävs Länsstyrelsens beslut den 24 april 1969 (IIIR 16 62) och 18 december 1972 (11.121-2569-72) om bildande av Hökensås naturreservat med föreskrifter.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4 (formulär nr 1).

I detta ärende har landshövdingen Bäckström beslutat och ekolog Rydgård varit föredragande. I handläggningen har även naturvårdsdirektören Johansson, byrådirektören Gärdefors, bitr. länsantikvarie Jacobzon, länsarkitekt Friberg - Karlsson, länsfiskekonsulent Svahn, biolog Christensen och länsassessor Fjellman deltagit.

Birger Bäckström

Mats Rydgård

Bilagor

1. Beslutskarta.
2. Karta över områden där markberedning kräver tillstånd.
3. Skötselplan.
4. Upplysningar om hur man överklagar.
5. Karta till skötselplanen.

